

GJJM100012232025

આંક ૧ લગત હુકમ

1. હાલની ફરીયાદ વંચાણે લીધી. હાલની ફરીયાદ ધ્યાને લેતા હાલની ફરીયાદ માં જણાવેલ આરોપી ધ્રોલ તાલુકાની હકુમત ની બહાર રહેતા હોઈ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ એ સુઓ મોટો રીટ પીટીશન નંબર ૦૨/૨૦૨૦ માં આપેલ જજમેન્ટ ધ્યાને લેતા હાલની ફરીયાદ ઇન્કવાયરી પર રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ તેમજ ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા ની કલમ ૨૨૩ મુજબ હાલની ફરીયાદમાં જણાવેલ ગુના અંગે કોગ્રીઝન્સ લેતા પહેલા હાલની ફરીયાદ ની વિગતો બાબતે સુનાવણી માટે તક આપવા સાડ ફરીયાદમાં જણાવેલ આરોપીને નોટીસ ઇસ્યુ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ.
2. હાલની ફરીયાદમાં જણાવેલ આરોપીને નોટીસ કરતા હાલની ફરીયાદ માં જણાવેલ આરોપી ને આંક ૧૦ થી વગર બજે પરત આવેલ છે જે મુજબ આરોપી સાત વર્ષ થી ઘર છોડીને જતો રહેલ છે તેવો શેરો આવેલ છે જેથી હાલના કેસના આરોપીને હાલની ફરીયાદ બાબતે ખુલાસો કરવાની તક આપેલ છે પરંતુ તેઓ ઘર છોડીને જતા રહેલ હોઈ મળી આવેલ નથી.
3. ફરીયાદી તરફે વિદ્વાન વકીલશ્રી એ.એ.વઘેરા તરફે રજુઆત છે કે, હાલના કેસના આરોપીએ ફરીયાદી પાસેથી ઘંઘાના વિકાસ માટે રૂપિયા ૪,૦૦,૦૦૦/- માંગેલ

જયુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,
ધ્રોલ.

અને ત્યારબાદ બીજા રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦/- માંગેલ અને ફરીયાદી એ આપેલ છે અને તે પુરેપુરી રકમ રૂપિયા ૫,૦૦,૦૦૦/- ચુકવવા આરોપીએ હાલની ફરીયાદ વાળો ચેક આપેલ જે રીટર્ન થયેલ અને તે અંગે ફરીયાદીને લેખિત નોટીસ આપેલ છતાં ફરીયાદી ને આરોપીએ કોઈ રકમ ચુકવેલ ન હોઈ ફરીયાદી એ હાલની ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે જેથી યોગ્ય હુકમ કરવા વિનંતી કરેલ છે.

4. ઉપરોક્ત રજુઆત તેમજ હાલની ફરીયાદ તથા રેકર્ડ ધ્યાને લેતા ફરીયાદી અને આરોપી મિત્ર થાય છે. વધુમાં આરોપીએ ફરીયાદી પાસેથી ઘંઘાના વિકાસ માટે રૂપિયા ૪,૦૦,૦૦૦/- માંગેલ ત્યારબાદ બીજા રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦/- માંગેલ અને ફરીયાદી એ રોકડા રૂપિયા ૨,૦૦,૦૦૦ અને બાકીના ઓનલાઈન ટ્રાન્ઝેક્શન થી આપેલ છે અને તે પુરેપુરી રકમ રૂપિયા ૫,૦૦,૦૦૦/- ચુકવવા આરોપીએ તેમની 'રાધારાની ગ્લોબલ' પેઢીનો હાલની ફરીયાદ વાળો ચેક ફરીયાદી ને 'રાબ્યા સિલેક્શન' ના નામનો લખીને આપેલ અને તે ચેક ફરીયાદી એ તેમની ધ્રોલ ખાતે આવેલ બેંકમાં જમા કરાવતા તે ચેક 'ફંડસ ઈનસફીશીયન્ટ' ના શેરા સાથે રીટર્ન થયેલ હોઈ ફરીયાદી એ તેમના વકીલ મારફત આરોપી ને લેખિત નોટીસ આપેલ છે જે આરોપીએ સ્વીકારેલ નહીં અને આરોપીએ ફરીયાદીને કોઈ રકમ ચુકવેલ ન હોઈ હાલની ફરીયાદ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ ની કલમ ૧૩૮ મુજબ દાખલ કરેલ છે જેથી આ તબક્કે નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ એ CRIMINAL APPEAL NO. 1534 OF 2017, N. Harihara Krishnan Versus J. Thomas, August 30, 2017 માં આપેલ જજમેન્ટ ના પેરા ૨૩ ધ્યાને લેતા નીચે મુજબ છે.

જયુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,

ધ્રોલ.

23. The scheme of the prosecution in punishing under Section 138 of THE ACT is different from the scheme of the CrPC. Section 138 creates an offence and prescribes punishment. No procedure for the investigation of the offence is contemplated. **The prosecution is initiated on the basis of a written complaint made by the payee of a cheque.** Obviously such complaints must contain the factual allegations constituting each of the ingredients of the offence under Section 138. Those ingredients are:

(1) that a person drew a cheque on an account maintained by him with the banker;

(2) that such a cheque when presented to the bank is returned by the bank unpaid;

(3) that such a cheque was presented to the bank within a period of six months from the date it was drawn or within the period of its validity whichever is earlier;

(4) that the payee demanded in writing from the drawer of the cheque the payment of the amount of money due under the cheque to payee; and

(5) such a notice of payment is made within a period of 30 days from the date of the receipt of the information by the payee from the bank regarding the return of the cheque as unpaid.

It is obvious from the scheme of Section 138 that each one of the ingredients flows from a document which evidences the existence of such an ingredient. The only other ingredient which is required to be proved to establish the commission of an offence under Section 138 is that in spite of the demand notice referred to above, the drawer of the cheque failed to make the payment within a period of 15 days from the date of the receipt of the demand. A fact which the complainant can only assert but not prove, the burden would essentially be on the drawer of the cheque to prove that he had in fact made the payment pursuant to the demand.

આમ, ઉપરોક્ત પેરા ૨૩ ધ્યાને લેતા નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ ની કલમ ૧૩૮ મુજબ ફરીયાદ દાખલ કરવા ઉપર મુજબના તત્વો આવશ્યક છે જેથી હાલની ફરીયાદમાં પણ ઉપરોક્ત પેરા ૨૩ માં જણાવ્યા મુજબ ના તત્વો ધ્યાને લેતા હાલની ફરીયાદ સાથે રજુ થયેલ આંક ૧૫ વાળો ચેક આરોપીએ 'રાભ્યા સિલેક્શન' ને આપેલ છે અને હાલની આંક ૧ વાળી ફરીયાદ ધ્યાને લેતા ફરીયાદી 'રાભ્યા સિલેક્શન' એ દાખલ કરેલ નથી. વધુમાં હાલના કામે આંક ૨૦ થી રજુ થયેલ નોટીસ ધ્યાને લેતા આંક ૧૫ ના ચેકના ડ્રોઅર ને લેખિતમાં નોટીસ 'રાભ્યા સિલેક્શન' એ આપેલ નથી. આમ, હાલની ફરીયાદ તથા સાથે રજુ થયેલ દસ્તાવેજ ધ્યાને તથા ઉપર જજમેન્ટ માં ઠરાવ્યા મુજબ આંક ૧૫ વાળા ચેક ના

જયુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,

ઘોલ.

'payee' એ ચેકના 'drawer' ને નોટીસ આપેલ નથી. વધુમાં આંક ૧૫ વાળા ચેક ના 'payee' એ હાલની ફરીયાદ કરેલ નથી જેથી હાલની ફરીયાદમાં જણાવેલ આરોપી સામે પ્રોસેસ નો હુકમ કરવો યોગ્ય છે કે કેમ તે બાબતે બાબતે વધુ તપાસ કરવી યોગ્ય જણાય છે જેથી ન્યાય ના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

હુકમ

1. હાલની ફરીયાદ લગત કરેલ ક્રીમીનલ ઇન્કવાયરી ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૨૨૫ મુજબ વધુ તપાસ માટે રાખવામાં આવે છે.
2. ફરીયાદીએ ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૨૨૫ (૨) મુજબ વધુ કોઈ પુરાવો હોય તો રજુ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત હુકમ સને ૨૦૨૬ ના મે મહીના ની તારીખ ૦૨ ના રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી હુકમ કર્યો.

તારીખ ૦૨/૦૫/૨૦૨૬

ઘોલ.

(મિલાપ એ. કોટડીયા)

(કોડ નંબર જીજે ૦૧૬૩૪)

જયુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,

ઘોલ.

જયુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,

ઘોલ.